

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 416/2014-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Jakubom Malým, Advokátska kancelária Detvai, Ludik, Malý, Udvaros, Cukrová 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 67/06 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 67/06 p o r u š i l základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 29 Cb 67/06 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,89 € (slovom tristoštyridsať eur a osemdesiatdeväť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho advokáta Mgr. Jakuba Malého, Advokátska kancelária Detvai, Ludik, Malý, Udvaros, Cukrová 14, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 416/2014-11 z 24. júla 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 67/06 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«V konaní a veci sp. zn.: 29Cb/67/2006 vedenej na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „konanie“) som podal žalobu dňa 4. 7. 2006 (ďalej len „žaloba“). Žalovaným v konaní je [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“).

Konanie sa týka zmlúv o dielo uzavretých medzi mnou ako žalobcom (zhotoviteľom) a žalovaným (objednávateľom). V dôsledku neplnenia si povinností vyplývajúcich z predmetných zmlúv o dielo zo strany žalovaného (objednávateľa), požadujem v konaní aby mi žalovaný uhradil celkovo sumu SKK 310.570,- s príslušenstvom pozostávajúcu zo sumy

vo výške SKK 141.860,- spolu s 13 % úrokom z omeškania ročne zo sumy SKK 141.860.- od 22. 07. 2005 až do zaplatenia, sumy vo výške SKK 158.000,-, sumy vo výške SKK 10.710,- spolu s 13 % úrokom z omeškania ročne zo sumy SKK 10.710.- od 21. 12. 2005 až do zaplatenia. Navyše, okrem toho žiadam v konaní zaplatenie náhrady trov konania a právneho zastúpenia.

Od podania žaloby do dnešného dňa uplynulo už viac ako sedem rokov a doposiaľ vo vyššie uvedenej veci nebolo súdom rozhodnuté na prvom stupni a ukončenie konania a nastolenie právnej istoty medzi účastníkmi konania nie je možné ani reálne odhadnúť. To znamená, že dochádza k nedovoleným prietahom v súdnom konaní ktoré bližšie popisujem a konkretizujem nižšie v tejto sťažnosti.

V tejto súvislosti chcem tiež upozorniť, že som neprimerane zdĺhavý priebeh konania namietal aj pred samotným Okresným súdom Bratislava I kde je konanie stále vedené. Sťažnosť na prietahy v konaní som podal 18. 11. 2008 ako aj 27. 11. 2013 (doručená súdu 03. 12. 2013). Na prvú sťažnosť som odpoveď nedostal a v odpovedi (zo dňa 17. 1. 2014 - doručená 6. 2. 2014) na moju druhú sťažnosť sa zo strany predsedníčky súdu uvádza, že moju sťažnosť na základe uvádzaných skutočností vyhodnotila ako dôvodnú a v mene štátnej správy súdov sa mi ospravedlnila. (...)

V súvislosti s mnou tvrdenými zbytočnými prietahmi si dovoľím poukázať na skutočnosť, že sa vo vyššie uvedenej veci síce naposledy konalo 5. 9. 2013 (ustanovenie znalca zo strany súdu uznesením) ale bol to prvý úkon súdu, po viac ako desiatich mesiacoch, t. j. potom ako sa uskutočnilo posledné pojednávanie vo veci (10. 10. 2012). Rovnako za neprimerane dlhé považujem aj nekonanie súdu v období od 12. 5. 2011 (zrušenie uznesenia z 1. 4. 2011) až do 11. 6. 2012 (pojednávanie). Podľa môjho názoru neprípustné obdobie nečinnosti zo strany súdu bolo aj od 12. 06. 2009 (kedy sa uskutočnilo pojednávanie) do 1. 4. 2011 (v tento deň súd uznesením zastavil konanie o vzájomnom návrhu).

Aj v dôsledku týchto viacerých období neprimerane dlhej nečinnosti súdu, resp. v dôsledku týchto akýchsi „prestávok v konaní“ sa celková dĺžka konania natiahla už na takmer osem rokov. Pričom by som rád opätovne podotkol, že vzhľadom na to, že doposiaľ

nebol vydaný (prvostupňový) rozsudok existuje veľký predpoklad, že do právoplatného ukončenia sporu uplynie ešte pomerne dlhý čas.

Chcem poukázať na to, že k vyššie uvedenému natiahnutiu dĺžky trvania celého konania došlo podľa môjho názoru najmä nesústreďeným a neefektívnym postupom súdu, resp. jeho opakovanou nečinnosťou. Odhliadnuc od porušenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je to podľa mňa v rozpore aj s § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, ďalej s § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá. Tiež podľa § 117 ods. 1 OSP je samosudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Pritom som však toho názoru, že nejde o osobitne vecne a právne náročnú vec, naopak si myslím, že vec patrí skôr do bežnej agendy všeobecných súdov. (...)

Mám za to, že vyššie popísanou a konkretizovanou nečinnosťou súdu, akýmisi nedovolenými „prestávkami“ v konaní a jeho neefektívnym postupom dochádzalo od začiatku konania k zásahom do môjho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, keď ani po viac ako 7 rokoch od začatia súdneho konania nebolo vydané rozhodnutie vo veci, ktoré by nastolilo stav právnej istoty do právnych vzťahov medzi mnou a žalovaným ako druhým účastníkom konania. Postupom súdu je až do dnešného dňa porušované moje právo domôcť sa reálnej súdnej ochrany v primeranej dobe a rozumnom čase.

(...) Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti týmto v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky žiadam, aby mi Ústavný súd Slovenskej republiky svojím rozhodnutím priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške EUR 3.500 EUR, nakoľko bolo porušené moje základné právo na verejné prerokovanie veci bez prietahov.

Uvedeného finančného zadosťučinenia sa domáham aj z nasledovných dôvodov:

Ako som uviedol už vyššie, konanie sa začalo ešte 4. 7. 2006. Nie mojím pričinením došlo k prietahom v trvaní takmer 8 rokov a tento neprijateľný stav naďalej trvá. Ani po 7-8 rokoch od začatia konania sa nepodarilo (a podotýkam, že nie mojím zavinením) túto vec

úspešne uzavrieť a nepodarilo sa mi voči žalovanému domôcť sa svojich práv. Stále pretrvávajúci stav právnej neistoty má na mňa a moju rodinu a moje podnikanie dlhodobo negatívne dôsledky, o to viac preto, že vo veci doteraz nebolo vydané ani len rozhodnutie na prvom stupni. Aj preto sa možno dôvodne domnievať, že vec možno nebude ukončená ani v blízkej budúcnosti. Neúmerné predlžovanie konania rovnako ohrozuje vymožiteľnosť mojej pohľadávky. Tiež sa domnievam, že iba konštatovanie Ústavného súdu, že vo veci došlo k prietahom v konaní, nemožno vzhľadom na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu ako aj samotnú dĺžku konania považovať za dostačujúce. Preto žiadam aj priznanie finančného zadosťučinenia ako peňažnej protihodnoty nemožnosti nápravy porušenia môjho základného práva.

V zmysle § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z.(...) ďalej žiadam, aby mi súd priznal náhradu trov konania podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.(...)

Po zákonnom pokračovaní navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol týmto nálezom:

1. Okresný súd Bratislava I v právnej veci žalobcu: [REDAKOVANÉ] proti žalovanému: [REDAKOVANÉ] o zaplatenie SKK 310.570, - (EUR 10.309,-) s príslušenstvom vedenej pod sp. zn. 29Cb/67/2006 porušil právo sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez prietahov, ktoré je garantované článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 29Cb/67/2006 Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.500 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 340,90 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa(...), a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3510/2014 z 25. septembra 2014 (ku ktorému bolo pripojené aj vyjadrenie zákonnej sudkyne v napadnutom konaní) a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 1. apríla 2015.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že od podania žaloby vedenej pod sp. zn. 29Cb/67/2006 uplynulo viac ako sedem rokov a doposiaľ nebolo vo veci samej rozhodnuté na prvom stupni, v dôsledku čoho v konaní dochádza k nedovoleným prietahom. V súvislosti s namietanými zbytočnými prietahmi poukazuje na skutočnosť, že vo veci sa síce naposledy konalo dňa 05.09.2013, avšak išlo o prvý úkon súdu uskutočnený po viac ako desiatich mesiacoch potom, ako sa uskutočnilo posledné pojednávanie súdu vo veci dňa 10.10.2012. Za neprimerane dlhú považuje aj nečinnosť súdu v období od pojednávania súdu dňa 12.06.2009 do dňa 01.04.2011, kedy súd uznesením zastavil konanie o vzájomnom návrhu a v období odo dňa 12.05.2011 (zrušenie uznesenia zo dňa 01.04.2011) do pojednávania súdu dňa 11.06.2012. V dôsledku uvedenej nečinnosti súdu sa celková dĺžka konania natiahla až na takmer osem rokov.

Z obsahu spisového materiálu namietanej veci sp. zn. 29Cb/67/2006 vyplýva, že po pojednávaní súdu dňa 12.06.2009 bol vo veci nariadený termín pojednávania dňa 18.09.2009, k uskutočneniu ktorého nedošlo pre ospravedlnenú neprítomnosť a žiadosť právneho zástupcu odporcu zo dňa 17.09.2009. Dňa 03.12.2010 súd vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za vzájomný návrh a následne dňa 01.04.2011 súd konanie o vzájomnom návrhu pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil.

V zmysle vyššie uvedeného je možné konštatovať existenciu prietahov v konaní spôsobených nečinnosťou súdu v období od 18.09.2009 do 03.12.2010. Šetrením som zistila, že príčinou ich vzniku bola zmena zákonných sudcov, ku ktorej došlo v dôsledku zmien v Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I dňa 15.03.2010, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Andrey Hrnekovej a s tým súvisiaca nadmerná zaťaženosť súdneho

oddelenia zákonnej sudkyne tak, ako to vyplýva z jej vyjadrenia, ktoré Vám v prílohe prikladám.

V súvislosti s namietanou nečinnosťou súdu v období od pojednávania súdu dňa 10.10.2012 do nariadenia znaleckého dokazovania vo veci uznesením zo dňa 05.09.2013, ako aj v období od pojednávania súdu dňa 12.06.2009 do dňa 12.05.2011, kedy súd uznesením zrušil uznesenia zo dňa 01.04.2011 o zastavení konania o vzájomnom návrhu do nariadenia pojednávania dňa 11.06.2012, konštatujem, že aj táto je dôvodná. Príčinou vzniku uvedených prietahov v konaní bola rovnako nadmerná zataženosť súdneho oddelenia zákonnej sudkyne „26Cb“, ktorá je zároveň zákonnou sudkyňou v oddeleniach 26 Cbcud, 26 Cbd, 26 CbPv, 26 Rob, 5 Cbi. Vysoký počet vecí v jej oddelení a potreba ich vybavovania v poradí, v akom boli podané na súd, neumožnili zákonnej sudkyňi bezprietahový postup vo veci.

Zo strany sťažovateľa bola dňa 03.12.2014 podaná sťažnosť na prietahy v konaní vedená pod Spr. 2334/2013, ktorá bola vybavená ako dôvodná. Zákonná sudkyňa bola na zistené prietahy v konaní upozornená a zároveň bola požiadaná, aby vo veci konala ďalej bez prietahov. V súvislosti s uvedeným musím vysloviť nesúhlas s tvrdením sťažovateľa, že od podania predmetnej sťažnosti a jej vybavenia pretrváva nečinnosť súdu v namietanej veci. Ako vyplýva zo spisového materiálu, v čase podania sťažnosti bola namietaná vec na Krajskom súde v Bratislave (predložená dňa 09.10.2013) z dôvodu podaného odvolania odporcu voči uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania zo dňa 05.09.2013. Vec bola tunajšiemu súdu vrátená s rozhodnutím o odvolaní dňa 23.04.2014. Dňa 24.04.2014 bolo predmetné rozhodnutie o odvolaní expedované účastníkom a dňa 20.05.2014 bol spisový materiál veci predložený ustanovenému súdnemu znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku. Dňa 25.08.2014 bol spisový materiál veci vrátený súdu.

Na základe uvedených skutočností si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, vzal do úvahy, že zákonná sudkyňa, ktorej bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, svojím konaním vznik vyššie spomenutých prietahov nezavinila.

Zároveň si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadostučinenia vzal do úvahy dôvody, pre ktoré k vzniku spomenutých prietahov v konaní došlo, a aby sťažovateľovi finančné zadostučinenie v plnej výške nepriznal.

Na záver oznamujem, že netrvám na ústnom prejednaní prijatej sťažnosti a súhlasím s tým, aby(...) Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.»

3.2 Zákonná sudkyňa JUDr. Andrea Hrneková sa k prijatej sťažnosti vyjadrila takto:

„(...) V uvedenej veci vznikli prietahy v dôsledku nadmerného množstva vecí v mojom oddelení. Napriek priebežnému vybavovaniu vecí som na začiatku roku 2011 mala v oddeleniach 662 nevybavených vecí a to aj z dôvodu, že v dňoch 12.02.2010 - 16.03.2010 mi v rámci prerozdelenia vecí bolo pridelených 174 vecí, z čoho bolo viac ako 117 vecí starších ako 4 roky a dokonca 6 vecí bolo starších ako 10 rokov a to napriek tomu, že oddelenie bolo už aj bez tohto prerozdelenia enormne zaťažené. Okrem toho mi v roku 2011 okrem bežného nápadu v počte 439 vecí bolo pridelených v rámci prerozdelenia ďalších 54 starých vecí. Vec vedená pod sp. zn. 29Cb/67/2006 mi bola pridelená práve v tomto období a to 15.03.2010 v rámci vyššie uvedeného počtu spisov. Ako vyplýva z výkazov nápadu a vybavovania vecí:

1. v roku 2011 mi napadlo tak 493 vecí, z toho 54 prerozdelených, vybavila som celkom 290 vecí, právoplatne skončených bolo 261 vecí a potvrdených mi bolo 14 vecí a 1 rozhodnutie mi bolo zmenené a 1 zrušené, z predchádzajúceho roka prešlo 894 nevybavených vecí

2. v roku 2012 napadlo 299 vecí, vybavila som celkom 316 vecí, právoplatne skončených bolo 260 vecí a potvrdených mi bolo 13 vecí, 8 rozhodnutí mi bolo zmenených, 7 zrušených, z predchádzajúceho roka mi prešlo 924 nevybavených vecí

3. v roku 2013 napadlo 331 vecí, vybavila som celkom 386 vecí, právoplatne skončených bolo 318 vecí, potvrdených mi bolo 11 vecí, 17 rozhodnutí mi bolo zmenených a 0 vecí zrušených, z predchádzajúceho roka mi prešlo 937 nevybavených vecí.

Z uvedených výkazov vyplýva, že v období, kedy vec čakala v poradí na termín, som vybavovala v každom roku okolo 900 vecí a právoplatne som vybavila viac ako 1 vec pripadajúcu na 1 deň. Ďalej z výkazu nevybavených vecí ku dňu 31.12.2013 vyplýva, že v Obchodnom oddelení Cb vybavujem najviac vecí zo všetkých sudcov a na súde mám druhý najvyšší podiel rozhodnutých vecí na mesiac.

Enormná zaťaženosť môjho súdneho oddelenia, /ktorá pretrváva už niekoľko rokov/ spôsobila, že ako zákonná sudkyňa nemôžem bezodkladne vybaviť každú vec v mojom oddelení. (...)

3.3 Právny zástupca sťažovateľa nezaujal stanovisko k vyjadreniam okresného súdu, iba uviedol: *„Touto cestou si Vám dovoľujeme oznámiť, že na ústnom pojednávaní v predmetnej veci netrváme.“*

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 29 Cb 67/06 (predtým pod sp. zn. 7 C 102/06):

Dňa 4. júla 2006 bol okresnému súde doručený žalobný návrh sťažovateľa proti odporcovi [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 1“) a [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 2“; spolu aj „žalovaní“) o zaplatenie 310 570 Sk s príslušenstvom (na základe zmluvy o dielo). Vec bola pôvodne zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 102/06.

Dňa 14. augusta 2006 sťažovateľ uhradil súdny poplatok za podanú žalobu.

Dňa 26. septembra 2006 bola vec prevedená do oddelenia obchodné veci a bola zaevidovaná pod sp. zn. 29 Cb 67/06.

Dňa 19. októbra 2006 súd vyzval sťažovateľa na uhradenie súdneho poplatku za podaný žalobný návrh.

Dňa 18. decembra 2006 právny zástupca sťažovateľa oznámil okresnému súdu, že súdny poplatok v danej veci bol zaplatený už v auguste 2006.

Dňa 31. januára 2007 súd zaslal žalobu žalovaným na vyjadrenie.

Dňa 13. februára 2007 sťažovateľ podal okresnému súdu „*Čiastočné spätvzatie návrhu o zaplatenie 310.570,- Sk s príslušenstvom*“.

Dňa 6. júna 2007 okresný súd uznesením č. k. 29 Cb 67/06-46 konanie voči žalovanému 2 zastavil a pripustil zmenu návrhu na začatie konania.

Dňa 31. októbra 2007 súd zaslal žalobu právnomu zástupcovi žalovaného 1 na vyjadrenie.

Dňa 25. novembra 2008 žalovaný 1 podal okresnému súdu „*Návrh na zabezpečenie dôkazu*“.

Dňa 11. decembra 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 13. február 2009.

Dňa 12. februára 2009 bolo právnym zástupcom účastníkov konania oznámené zrušenie termínu pojednávania nariadeného na 13. február 2009 z dôvodu PN zákonného sudcu.

Dňa 11. mája 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. jún 2009.

Dňa 12. júna 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 18. september 2009.

Dňa 17. septembra 2009 právny zástupca žalovaného 1 požiadal súd o odročenie pojednávania nariadeného na 18. september 2009 „*z vážnych rodinných dôvodov*“.

Dňa 25. februára 2010 právny zástupca sťažovateľa požiadal súd „*o vytýčenie pojednávania*“.

Dňa 1. apríla 2011 okresný súd uznesením č. k. 29 Cb 67/06-80 konanie o vzájomnom návrhu zastavil.

Dňa 21. apríla 2011 žalovaný 1 podal proti uzneseniu č. k. 29 Cb 67/06-80 odvolanie.

Dňa 11. mája 2011 okresný súd svoje uznesenie č. k. 29 Cb 67/06-80 zrušil.

Dňa 14. februára 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 11. jún 2012.

Dňa 11. júna 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. október 2012.

Dňa 3. októbra 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 10. október 2012.

Dňa 10. októbra 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd „*zváži návrh na dokazovanie prostredníctvom znalca*“.

Dňa 14. augusta 2013 sa okresný súd obrátil s dopytom na znalca z odboru stavebníctva – [REDAKOVANÉ], či môže ako znalec zodpovedať súdom položené konkrétne otázky, teda či môže v danej veci vypracovať znalecký posudok. Odpoveď znalca bola kladná.

Dňa 14. augusta 2013 okresný súd uznesením č. k. 29 Cb 67/06-131 ustanovil vo veci znalca z odboru stavebníctva.

Dňa 1. októbra 2013 žalovaný 1 podal proti uzneseniu súdu č. k. 29 Cb 67/06-131 odvolanie.

Dňa 9. októbra 2013 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o uvedenom odvolaní žalovaného 1.

Dňa 31. marca 2014 krajský súd uznesením č. k. 2 Cob 254/2013-136 odvolanie žalovaného 1 proti uzneseniu č. k. 29 Cb 67/06-131 odmietol.

Dňa 23. apríla 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 29. mája 2014 bol spis doručený znalcovi.

Dňa 25. augusta 2014 znalec oznámil okresnému súdu, že kvôli zdravotným problémom („*ktoré vyústili v následné operácie*“) nemohol „*v práci na znaleckom posudku pokračovať*“, a preto navrhol zákonnej sudkyňi, aby zvažila „*tieto vplyvy na možné posunutie termínu odovzdania ZP alebo poverenie iného znalca vypracovaním znaleckého posudku*“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 67/06 (predtým vedenom pod sp. zn. 7 C 102/06) dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESELP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania, podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon skutočnosť, že by napadnutá vec bola fakticky alebo právne zložitá, netvrdila ani predsedníčka okresného súdu, ale ani zákonná sudkyňa.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný od 18. septembra 2009 do 1. apríla 2011 (osemnásť mesiacov), od 11. mája 2011 do 14. februára 2012 (deväť mesiacov) a od 10. októbra 2012 do 14. augusta 2013 (desať mesiacov). Okresný súd teda minimálne tri roky vo veci nevykonával žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako žalobca počas napadnutého

súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Na „*nadmernú zaťaženosť súdneho oddelenia zákonnej sudkyne*“ a na „*zmenu zákonných sudcov*“, na ktoré v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, ako aj zákonná sudkyňa, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol o vyslovení porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu

podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 500 € najmä preto, že „Stále pretrvávajúci stav právnej neistoty má na mňa a moju rodinu a moje podnikanie dlhodobo negatívne dôsledky, o to viac preto, že vo veď doteraz nebolo vydané ani len rozhodnutie na prvom stupni.“

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 3 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti z 10. februára 2014). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 € a režijný paušál dvakrát po 8,04 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 284,08 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 56,81 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 340,89 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2015